

Standardy Ochrony Małoletnich

Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów

15.08.2024 r.

PRAWA DZIECI – WSTĘP

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, które gwarantują prawa dziecka, są: Konstytucja RP, Konwencja Praw Dziecka, ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka, Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy.

Szczególnymi przepisami są te które nakładają określone obowiązki na pracodawców i organizatorów różnych obszarów aktywności w relacjach z dziećmi poprzez wprowadzenie Standardów Ochrony Dzieci.

Standardy ochrony dzieci to cztery zasady, których przyjęcie sprawia, że dana organizacja jest bezpieczna dla dzieci – jej personel potrafi zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz podjąć działania profilaktyczne oraz interwencyjne.

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy i innych ustaw DZ.U 2023 pozycja 1606 określająca obowiązki pracodawcy oraz odpowiedzialność.

Art.7.

W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304) wprowadza się następujące zmiany:

1. W tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie:

„o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich”;

1.1. art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich.”;

1.2. art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Szczególnymi środkami ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, o których mowa w art. 1, są:

- a) Rejestr Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym;
- b) obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych

zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności;

c) określenie miejsc szczególnego zagrożenia przestępczością na tle seksualnym.

2. Szczególnymi środkami ochrony małoletnich, o których mowa w art. 1, są:

2.1. ocena prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego;

2.2. standardy ochrony małoletnich;

2.3. analiza zdarzeń, w wyniku których małoletni na skutek działania rodzica albo opiekuna prawnego lub faktycznego poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;

2.4. Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich;

2.5. Kontrola wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 oraz art. 22b.”;

3. w art. 12 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) pracodawcom – przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, w zakresie uzyskania informacji czy dane tej osoby są zgromadzone w tym Rejestrze;

7) innym organizatorom – przed dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi, w zakresie uzyskania informacji czy dane tej osoby są zgromadzone w tym Rejestrze”;

4. rozdział 3 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 3

Obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz osób zatrudnianych i dopuszczanych do takiej działalności.

Art. 21.

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciążą obowiązki określone w ust. 2–8.
2. Pracodawca lub inny organizator uzyskuje informacje, czy dane osoby, o której mowa w ust. 1, są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej, lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
7. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 4 lub 5, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
8. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4–6, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione

odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich, lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

9. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 i 7, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

10. Informacje, o których mowa w ust. 2, pracodawca lub inny organizator utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 3–7, pracodawca lub inny organizator załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.

11. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1–8, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności.

12. Przez członka rodziny, o którym mowa w ust. 10, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.”;

Po rozdziale 4 dodaje się rozdziały 4a–4e w brzmieniu:

Rozdział 4a

Ocena prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego

Art. 22a.

1. W sprawach o przestępstwa z art. 197–200b i art. 202 Kodeksu karnego popełnione na szkodę małoletniego sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zasięga opinii dwóch biegłych psychiatrów i biegłego seksuologa lub biegłego psychoseksuologa w celu ustalenia stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przez sprawcę przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionego na szkodę małoletniego, wskazania, jakie działania muszą być podjęte w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia tego rodzaju przestępstwa, a także ustalenia, czy sprawca wymaga terapii lub innych indywidualnych oddziaływań, a jeśli tak, określenia ich charakteru.
2. Ustalenia stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się także w sprawie o przestępstwo z art. 148 Kodeksu karnego popełnione na szkodę małoletniego, jeżeli pozostaje ono w zbiegu z przestępstwem przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionym na szkodę małoletniego.

Rozdział 4b

Standardy ochrony małoletnich

Art. 22b.

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, zwanych dalej „standardami”, ma każdy:

- a) Organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- b) Organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

Art. 22c.

1. W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności:
 - 1.1. zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
 - 1.2. zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
 - 1.3. procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
 - 1.4. zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
 - 1.5. zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
 - 1.6. zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
 - 1.7. osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
 - 1.8. sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

2. W standardach wprowadzanych w placówce lub miejscu prowadzonej działalności, o których mowa w art. 22b, należy określić także:
 - 2.1. wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
 - 2.2. zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
 - 2.3. procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
 - 2.4. zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

3. Obowiązek wprowadzenia standardów mają także podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich. Standardy, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju prowadzonych usług, określają w szczególności:

- 3.1. zasady zapewniające bezpieczne relacje między personelem podmiotu a małoletnim, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
 - 3.2. zasady i procedury identyfikacji małoletniego przebywającego w obiekcie hotelarskim i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w tym obiekcie;
 - 3.3. zasady i procedury reagowania w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że dobro małoletniego znajdującego się na terenie obiektu hotelarskiego lub korzystającego z usług turystycznych jest zagrożone;
 - 3.4. procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego;
 - 3.5. zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu podmiotu do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.
4. W standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
 5. Standardy sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.
 6. Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, mają obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
 7. Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Rozdział 4e

Kontrola obowiązków

Art. 22x.

1. Wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa sprawują kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b, w zakresie objętym właściwością rzeczową i miejscową tych organów.
2. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.
3. Podmiotem uprawnionym do kontroli wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b, w zakresie swojej właściwości rzeczowej i miejscowej jest organ prowadzący jednostkę systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad taką jednostką, organ zarządzający lub nadzorujący inną placówkę lub prowadzenie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
4. Kontrolujący w ramach kontroli jest uprawniony do:
 - 4.1. wstępu wraz z niezbędnym sprzętem na teren kontrolowanego podmiotu w godzinach od 8 do 18;
 - 4.2. żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych dla przeprowadzenia kontroli;
 - 4.3. żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli.
5. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej wraz z zaleceniami pokontrolnymi.
6. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzone naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, niezależnie od przekazania zaleceń podmiotowi kontrolowanemu, wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub podmioty wymienione w ust. 3 niezwłocznie powiadamiają Policję lub prokuratora.

Art. 22y.

1. Państwowa Inspekcja Pracy w zakresie swojej właściwości jest uprawniona do kontroli wykonywania przez pracodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2.

2. W razie stwierdzenia naruszenia wykonywania przez pracodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, Państwowa Inspekcja Pracy niezwłocznie powiadamia o tym Policję lub prokuratora.

Art. 22z.

1. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie swojej właściwości jest uprawniony do kontroli wykonywania przez pracodawcę lub organizatora działalności obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, oraz obowiązku wprowadzenia standardów.
2. W razie stwierdzenia naruszenia wykonywania przez pracodawcę lub organizatora działalności obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, lub obowiązku wprowadzenia standardów pracownicy Narodowego Funduszu Zdrowia przeprowadzający kontrolę niezwłocznie powiadamiają o tym Policję lub prokuratora.”;

Art. 23.

1. ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.”,

2. Dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kto przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, nie wypełnia obowiązku przedłożenia informacji lub oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.”;

Po art. 23 dodaje się art. 23a–23c w brzmieniu:

„Art. 23a. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze albo wiedząc, że została prawomocnie skazana

za przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstwo określone w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23b.

1. Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich nie wykonuje tego obowiązku, podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.
2. W razie ponownego stwierdzenia niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, sprawca, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23c.

„Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę wiedząc, że osoba ta ma obowiązek stosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

Po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

Art. 24a.

1. W razie skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 23c, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 30 000 zł.
2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 23 ust. 2, art. 23a i art. 23b ust. 2, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 10 000 zł.”

Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów wprowadza do stosowania cztery standardy na których opiera się ochrona dzieci.

Standard I. POLITYKA

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów.

Standard II. PERSONEL

Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników i współpracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Standard III. PROCEDURY

W Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Standard IV. MONITORING

Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

SŁOWNICZEK

Dziecko – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Organizacja – Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów.

Zarząd/kierownictwo – Zarząd Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów - osoba, organ lub podmiot, które w strukturze zgodnie z obowiązującym prawem i/lub wewnętrznymi dokumentami są uprawnione do podejmowania decyzji o działaniach organizacji.

Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Personel/Pracownik – każdy pracownik Organizacji bez względu na formę zatrudnienia, w tym

współpracownik, stażysta, wolontariusz, członek organizacji, trener lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji, lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

STANDARDY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
(Standardy Ochrony Małoletnich)
GDAŃSKIEJ FUNDACJI KSZTAŁCENIA MENEDŻERÓW (GFKM)

1. Postanowienia ogólne.
2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnimi, a personelem GFKM.
3. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
4. Zasady aktualizacji standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu do ich stosowania.
5. Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zapoznania się i stosowania.
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internet oraz procedury oraz procedury ochrony małoletnich przez treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci internet oraz utrwalonymi w innej formie.
7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy.
8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.
9. Postanowienia końcowe.

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Standardy ochrony Dzieci i Młodzieży GFKM zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

2. Słowniczek Standardów:

Dziecko/Małoletni – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Organizacja – Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów (lub GFKM).

Zarząd/kierownictwo – Zarząd Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów.

Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Personel/Pracownik – każdy pracownik Organizacji bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz, członek organizacji, trener lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji, lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy, przedstawiciel ustawowy.

ROZDZIAŁ 2

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE POMIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A PERSONELEM GFKM

§1

1. Zarząd GFKM jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów w GFKM.
2. Zarząd GFKM zapoznaje Pracowników GFKM, ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik numer 1 do niniejszych Standardów.
3. Zarząd GFKM przed dopuszczeniem Pracowników do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem lub realizacją innych zainteresowań przez Małoletnich sprawdza czy Pracownik figuruje w Rejestrze Sprawców Przystępstw na tle Seksualnym, zwanym dalej Rejestrem.

Sprawdzenie dotyczy także osób poniżej 18 tego roku życia. Osoba figurująca w Rejestrze nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1 niniejszego punktu.

4. W celu monitorowania bezpieczeństwa w GFKM, poza wykonywaniem obowiązku określonego w ustępie 1, Zarząd GFKM dokonuje w każdym roku kalendarzowym sprawdzenia figurowania Pracownika w Rejestrze.
5. Poza sprawdzeniem figurowania osób w Rejestrze każdy Pracownik GFKM powyżej 17 tego roku życia podpisuje oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik numer 2 do niniejszych Standardów.
6. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec Pracownika postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwa przeciwko małoletniemu Zarząd GFKM niezwłocznie odsuwa takiego Pracownika od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.
7. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez Pracowników GFKM, w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra. Pracownicy GFKM traktują małoletnich z szacunkiem.
8. Pracownicy GFKM zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego jest odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
9. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowej pomiędzy samymi małoletnimi Pracownik zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu zachowań niedozwolonych.
10. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
11. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy Pracownikami, a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.
12. Pracownik, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wycucie.

§2

1. Pracownicy w relacjach z małoletnimi:

- odnoszą się do małoletnich z szacunkiem;
 - wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
 - nie zawstydzają małoletnich;
 - nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiejkolwiek formie. Każde przemocowe zachowanie wobec małoletniego jest niedozwolone.
 3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
 4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
 5. Pracownik, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczuwanie.
 6. Niedopuszczalne jest spanie Pracownika w jednym łóżku z małoletnim podczas obozów, wycieczek, obozów, wyjazdów itp.
 7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny Pracownika z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę;
 - udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.);

§3

1. Pracownicy nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.
2. Jeśli Pracownik musi spotkać się z małoletnim poza czasem standardowo poświęcanym na działalność prowadzoną przez GFKM to na spotkanie takie opiekun małoletniego musi wyrazić zgodę.

ROZDZIAŁ 3

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETniego.

§4

1. Pracownicy zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez Pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, to ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach Zarząd GFKM.
3. Interwencja podejmowana jest przez Zarząd GFKM. Zarząd może wyznaczyć konkretną osobę do podejmowania tego rodzaju interwencji. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, telefon, e-mail) zostaną podane do wiadomości pracowników.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji wówczas interwencja jest podejmowana przez Zarząd.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony członka Zarządu GFKM, wówczas taka osoba jest całkowicie wyłączana z procedury podejmowania interwencji. W przypadku Zarządu jednoosobowego gdy zgłoszone jest krzywdzenie małoletniego przez Zarząd sprawę należy przekazać na ręce Przewodniczącego/Przewodniczącej Rady Fundacji GFKM w celu wyznaczenia osoby właściwej do podejmowania interwencji.
6. W miarę możliwości do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

§5

1. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.

§6

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik numer 3 do niniejszych Standardów.

2. Pracownicy są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane Zarządowi GFKM oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie oraz sporządzić kartę interwencji.

§7

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez Pracownika to osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Zarząd GFKM przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Zarząd GFKM stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
3. Zarząd GFKM organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku gdy Pracownik dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Zarząd powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać Pracownika podejrzewanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji gdy naruszanie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

§8

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą Pracownikiem, Zarząd przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Zarząd stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Zarząd organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, w którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest nieadekwatnie ubrany do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź w przypadku przemocy i zaniedbania konieczności wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.

§9

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. podczas zajęć grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzan o krzywdzenie innego małoletniego nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

§10

1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Zarząd sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia Zarząd sporządza wniosek do właściwej instytucji, celem rozpoznania zachowania opiekuna.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej.

ROZDZIAŁ 5

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW DO ICH STOSOWANIA.

§11

1. Zarząd obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

§12

1. Zarząd wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie Pracowników do stosowania Standardów (zwana Osobą Odpowiedzialną). Do momentu jej wyznaczenia osobę odpowiedzialną jest Prezes Zarządu.
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Pracownicy mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do Osoby Odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów Osoba Odpowiedzialna przekazuje Zarządowi.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Zarząd.

ROZDZIAŁ 6

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ I STOSOWANIA.

§13

1. Standardy są dokumentem ogólnie dostępnym w szczególności dla Pracowników GFKM, małoletnich i ich opiekunów.

2. Opiekunowie małoletnich zostają zapoznani ze Standardami. Opiekunowie składają oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik numer 4 do niniejszych Standardów.
3. W oparciu o niniejsze Standardy Zarząd opracowuje skróconą wersję Standardów. Skrócona wersja Standardów stanowi załącznik numer 5.

ROZDZIAŁ 7

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET ORAZ PROCEDURY ORAZ PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNIH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE.

§14

1. Jeżeli GFKM zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet zobowiązana jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści. W przypadku prowadzenia turniejów i gier należy zadbać o to aby uczestnicy mieli dostęp i pracowali w czasie turnieju wyłącznie na wskazanych platformach.
2. W miarę możliwości Pracownicy powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. GFKM w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Pracownicy powinni stanowić nadzór nad treściami do jakich dostęp mają małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.

ROZDZIAŁ 8

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDY.

§15

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji Pracownicy powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to możliwe, po ujawnieniu krzywdy, Zarząd może utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

ROZDZIAŁ 9

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETniego.

§16

1. Pracownicy GFKM uznają prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez Pracownika GFKM wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalenie wizerunku nie jest wymagana.

ROZDZIAŁ 10

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§17

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich, którzy szkolą się lub w innej formie uczestniczą w aktywnościach, których organizatorem lub partnerem pozostaje GFKM.
3. Standardy zostają opublikowane przez GFKM w dostępnej formie w wersji pełnej i skróconej przeznaczonej dla małoletnich.

ZAŁĄCZNIK NUMER 1

.....

MIEJSCOWOŚĆ I DATA

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
GDAŃSKIEJ FUNDACJI KSZTAŁCENIA MENEDŻERÓW

Ja, oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami Ochrony
Dzieci i Młodzieży Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów z siedzibą w Gdańsku oraz zobowiązuję
się do ich stosowania i przestrzegania.

.....

(podpis)

ZAŁĄCZNIK NUMER 2

.....

MIEJSCOWOŚĆ I DATA

OŚWIADCZENIE

Ja, legitymująca/y się dowodem osobistym o nr
..... nr PESEL
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności
lub przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy oraz nie toczyło się przeciwko
mnie żadne postępowanie karne (w tym postępowanie przygotowawcze), ani dyscyplinarne w tym
zakresie.

.....

(podpis)

ZAŁĄCZNIK NUMER 3

.....

MIEJSCOWOŚĆ I DATA

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko małoletniego

.....
.....

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

.....
.....
.....
.....

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....
.....

4. Działania podjęte wobec małoletniego

.....
.....

5. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)

.....
.....

6. Spotkania z opiekunem małoletniego

.....
.....

7. Dane dotyczące interwencji (organ do którego zgłoszono interwencję)

.....
.....

8. Wyniki interwencji

.....
.....

9. Działania podjęte wobec krzywdzącego

.....
.....

ZAŁĄCZNIK NUMER 4

.....

MIEJSCOWOŚĆ I DATA

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
GDAŃSKIEJ FUNDACJI KSZTAŁCENIA MENEDŻERÓW Z SIEDZIBĄ W GDAŃSKU**

Ja, oświadczam, że zapoznałam/łem się ze Standardami
Ochrony Dzieci i Młodzieży Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów.

.....

(podpis)